

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14P/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123205158
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2123205158.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní vedenom pred sudkyňou Mgr. Andreou Tomašovičovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. Y. I., B.. XX.XX.XXXX, O..Č.. G. S. U., v konaní zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov - matka: G. J., B.. X.X.XXXX, O. X. O., a otec: I. I., B.. XX.X.XXXX, O. X. O., t.č. X. U. XXXX/XX, O., o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, takto

rozhodol:

- Súd nariaďuje nad maloletým H. Y. ústavnú starostlivosť v Reedukačnom centre Sološnica 3.
- Matka je povinná platiť výživné na maloletého H. Y. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom je maloletý umiestnený.
- Otec je povinný platiť výživné na maloletého H. Y. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom je maloletý umiestnený.
- Súd konanie o nariadenie výchovného opatrenia nad maloletým H. Y. zastavuje.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 28.6.2023 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany podnet na nariadenie neodkladného opatrenia ktorým žiadal, aby bol maloletý H. Y. ponechaný v starostlivosti Reedukačného centra Sološnica. Zároveň navrhoval, aby súd začal konanie vo veci nariadenia výchovného opatrenia nad maloletým H. Y. v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa, a to pobytom v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov. Podnet na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj na nariadenie výchovného opatrenia odôvodnil tým, že maloletý H. Y. bol dňa 20.10.2021 umiestnený v Centre pre deti a rodiny Pečeňady na základe uznesenia Okresného súdu Topoľčany č.k. 10P/186/2021-24 zo dňa 19.10.2021 z dôvodu problematického správania maloletého vrátane páchania priestupkovej činnosti, zanedbávania povinnej školskej dochádzky ako aj vážneho podozrenia zo zanedbávania starostlivosti o maloletého zo strany matky. Dňa 7.3.2022 Centrum pre deti a rodiny Pečeňady informovalo úrad, že maloletý H. Y. bez súhlasu opustil zariadenie, z toho dôvodu bolo po maloletom neodkladne vyhlásené pátranie. Po tom, ako maloletému bol toho istého dňa po príchode zo školy robený kontrolný test na prítomnosť návykových látok, ktorý preukázal pozitívny výsledok na prítomnosť marihuany, vo večerných hodinách ušiel zo zariadenia. Počas jeho úteku bola opakovane kontaktovaná matka maloletého za účelom zistenia bližších informácií ohľadom možných

dôvodov úteku maloletého ako aj zisťovania ďalších okolností týkajúcich sa prípadných miest, kde by sa mohol maloletý zdržiavať, matka však opakovane tvrdila, že o maloletom nemá žiadne informácie, napriek tomu bolo dodatočne zistené, že maloletý bol prostredníctvom mobilného telefónu počas úteku v kontakte s matkou. S matkou boli opakovane vykonané osobné pohovory, tiež bolo uskutočnené sociálne šetrenie v domácnosti, pričom bolo zistené, že ide o starý neudržiavaný rodinný dom, domácnosť je výrazne zanedbaná z pohľadu hygieny, všade bol veľký neporiadok, špinavé a rozhádzané veci, okolie domu neupravené, domácnosť teda nespĺňa ani základné kritéria k tomu, aby sa v nej maloletý mohol zdržiavať. Dňa 29.3.2022 bol maloletý H. Y. vypátraný v mieste pobytu matky a bol odvedený do CDR Pečeňady, kde mu bol robený kontrolný test, ktorý preukázal pozitívny nález na návykové látky. Maloletý krátko na to vo večerných hodinách v ten istý deň opäť ušiel zo zariadenia. Okresný súd Piešťany dňa 5.4.2022 nariadil neodkladné opatrenie uznesením sp. zn. 9P/39/2022, ktorým sa maloletý H. Y. odovzdáva do starostlivosti Reedukačného centra Sološnica a následne uznesením sp. zn. 6P/74/2022 uložil maloletému za účelom zabezpečenia odbornej pomoci, pobyt v Reedukačnom centre Sološnica na 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia, teda do 5.7.2023. Z hľadiska hodnotenia správania maloletého vyplývajúceho zo správy o fyzickom, psychickom a sociálnom vývine maloletého zo dňa 15.6.2023 o. i. vyplýva, že maloletý je na úseku výchovy počas adaptačnej fázy hodnotený ako chlapec, ktorý rešpektuje dospelých, čo sa mu povie, to urobí, s hygienou nemá problém, je bezproblémový chalan, nie je konfliktný. V škole sa správa slušne, je ochotný splniť príkaz. Z psychologického pohľadu je spolupráca s maloletým na dobrej úrovni, je komunikatívny, má záujem o kooperáciu, jedná primerane, bezprostredne, s úctou. Podľa slov psychologičky, maloletý Andrej je zraniteľný a citlivý chlapec, ktorý pociťuje strach a nepokoj, pričom sa snaží zachrániť pred ublížením, utieka sa do sveta fantázií, prítomné je neurotické nastavenie, labilita. Nakoľko v rodinnom prostredí maloletý nemá vytvorené vhodné podmienky, taktiež je vysoký predpoklad opakovaného zlyhávania, v závere správy reedukačné centrum odporúča pokračovať v reedukačnom procese, nakoľko pobyt v režimovom zariadení môže byť v prospech maloletého v rámci napredovania v osobnostnom aj morálnom raste. Spolupráca matky bola neefektívna, neplnila stanovené úlohy, nie je zamestnaná, nemá stabilné bývanie, nedokáže samostatne zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého H. Y., a to ani základné životné podmienky, nedisponuje rodičovskými zručnosťami, nie je schopná dieťaťu zaistiť správne stravovanie a výživu, hygienickú, zdravotnú starostlivosť a bezpečnosť. Z uvedených dôvodov je v záujme maloletého ponechať ho v Reedukačnom centre Sološnica a zabezpečiť mu odbornú pomoc, pretože v prípade maloletého ide o závažné výchovné problémy, ktoré si vyžadujú odbornú pomoc.

2. Podnetu na nariadenie neodkladného opatrenia súd vyhovel uznesením č.k. 14P/40/2023-10 zo dňa 6.7.2023, keď začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, nariadil neodkladné opatrenie ktorým maloletého ponechal v starostlivosti Reedukačného centra Sološnica a zároveň ex offo začal konanie vo veci nariadenia výchovného opatrenia nad maloletým. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.8.2023.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany písomným podaním zo dňa 22.2.2024 oznámil, že dôvodom umiestnenia maloletého H. Y. do CDR Pečeňady bolo nevhodné sociálne a výchovné prostredie, v ktorom maloletý žil, a zo strany matky vystavovanie maloletého ohrozeniu, čo negatívne vplývalo na jeho psychiku. Maloletý zanedbával povinnú školskú dochádzku a dopustil sa krádeže v obchode. Komunikácia s matkou bola v období po umiestnení maloletého dosť problematická, viac krát sa ju snažili telefonicky kontaktovať, avšak neúspešne, v čase dohodnutého sociálneho šetrenia v domácom prostredí, sa matka na uvedenej adrese nenachádzala. Matka si stále nenašla vhodnú prácu. Podľa slov matky, maloletý bol počas pobytov v domácom prostredí drzý a vystrájal, po príchode do CDR Pečeňady bol opakovane pozitívne testovaný na prítomnosť omamných látok, maloletý priznal, že fajčil marihuanu a bol „mimo tela“. Maloletý opakovane opúšťal CDR bez súhlasu a bol na úteku dlhšie obdobie, po návrate do zariadenia bol drzý k vychovávateľkám, vulgárne im nadával, nemal žiadny rešpekt, viac krát sa nevhodne správal k personálu. Maloletý sa vracal do zariadenia vo veľmi zanedbanom stave s rozšírenými zrenicami. Opätovne bol maloletému vykonaný širokospektrálny skriningový test, ktorý vyšiel pozitívny na THC a metamfetamín. Maloletý ako hlavný dôvod útekov uvádzal nenaplnenú potrebu slobody a pravidiel v CDR považuje za neznesiteľne obmedzujúce. Zo správy z CDR Pečeňady vyplynulo, že adaptácia maloletého H. bola komplikovaná, maloletý ťažko prijímal stanovené pravidlá, mal tendenciu ich porušovať, nemá vypestované žiadne návyky pre učenie a domácu prípravu na vyučovanie, vyžaduje si neustály dohľad a kontrolu, spôsobil aj menšie škody na školskom majetku. Počas pobytu v CDR maloletý viac krát odhaľoval intímne časti tela pred maloletými dievčatami. Po odovzdaní maloletého do starostlivosti Reedukačného centra Sološnica, matka so

zariadením vôbec nespolupracuje. Maloletý H. bol od 31.3.2022 bez súhlasu CDR mimo zariadenia a bol aj v pátraní Polície SR ako nezvestná osoba. Nakoľko v prípade maloletého ide o závažné výchovné problémy, ktoré si vyžadujú odbornú pomoc, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany odporučil súdu, aby nad maloletým nariadil ústavnú starostlivosť.

4. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 14P/40/2023-42 zo dňa 20.3.2024 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti, nakoľko v priebehu konania bolo preukázané, že maloletý vyžaduje odbornú pomoc s cieľom zabezpečenia vhodného odborného výchovno-vzdelávacieho procesu.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, a to s rodným listom maloletého, so správou Reedukačného centra Sološnica zo dňa 23.2.2024, so správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, výsluchom procesného opatrovníka a zistil nasledovný skutkový stav, na základe ktorého rozhodol v neprítomnosti rodičov dieťaťa, keď tak matka ako aj otec mali predvolanie riadne doručené, svoju neúčasť neospravedlnili a nežiadali o odročenie pojednávania z vážnych dôvodov.

6. Maloletý H. Y. pochádza z mimomanželského vzťahu svojich rodičov, keď svojej matke bol zverený do starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp zn. 8P/4/2011 zo dňa 14.2.2012. Naposledy bol maloletý umiestnený do starostlivosti Reedukačného centra Sološnica uznesením Okresného súdu Piešťany sp. zn. 9P/39/2022 zo dňa 5.4.2022 a o zotrvaní maloletého v tomto zariadení rozhodol Okresný súd Trnava uznesením č.k. 14P/40/2023-10 zo dňa 6.7.2023. U maloletého naďalej ide o závažné výchovné problémy, ktoré si vyžadujú odbornú pomoc, pričom spolupráca matky v súvislosti so zabezpečením starostlivosti o dieťa je nedostatočná, matka nekomunikuje.

7. Procesný opatrovník v rámci svojej výpovede na pojednávaní navrhol, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým a aby dieťa bolo umiestnené do ústavnej starostlivosti Reedukačného centra Sološnica, v ktorom zariadení je aj v súčasnej dobe umiestnené. Uvedená ústavná starostlivosť je v záujme maloletého dieťaťa, keď výchovné opatrenie, ktoré bolo nariadené nad maloletým, nespĺnilo svoj účel. V ostatnom období bol maloletý na úteku, naposledy od januára 2024, kedy sa nevrátil po vianočných prázdninách u matky až do 4.3.2024, kedy sa maloletý vrátil do zariadenia, následne však dňa 5.3.2024 opäť utiekol a bol na úteku do 27.4.2024, kedy bol prichytený pri krádeži. Po vrátení do zariadenia, bol od 2.5.2024 maloletý opäť na úteku až do 16.5.2024. Zároveň žiadal určiť rodičom výživné vo výške minimálneho zákonného výživného.

8. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

9. Podľa § 44 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je ústavná starostlivosť.

10. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa

11. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

12. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

13. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a

iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

14. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

15. Podľa § 81 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že matka nezabezpečuje starostlivosť o dieťa a nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého. Maloletý sa aktuálne nachádza v Reedukačnom centre Sološnica, kde má riadne zabezpečenú starostlivosť, dieťa je zdravé a jeho vývin je v medziach normy. Nikto z rodinných príslušníkov a ani otec dieťaťa o zverenie maloletého neprejavil záujem. Počas konania sa teda nepodarilo zistiť takú osobu, resp. osoby, ktorým by maloleté dieťa bolo možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že je potrebné nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť v zmysle § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, keďže za súčasnej situácie nedostatku skutočného záujmu matky o maloletého, je výchova dieťaťa vážne ohrozená a nie je možné ho zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. S prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa, teda záujem na jeho zdravom psychickom, fyzickom a sociálnom vývine, súd vo výroku I. rozhodnutia nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť. Maloletý zostane umiestnený v Reedukačnom centre Sološnica, nakoľko v uvedenom zariadení sa maloletý aj aktuálne nachádza, a to na základe uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, vydanom v predmetnom konaní.

20. Súd zároveň uložil vo výroku II. a III. rozsudku rodičom maloletého povinnosť prispievať na jeho výživu k rukám centra. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z vyššie uvedeného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého rodičia majú v minimálnej výške povinnosť platiť výživné na svoje dieťa, a to bez ohľadu na svoje možnosti a pomery. Vzhľadom k tomu, že v priebehu celého konania neboli zistené skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by rodičia dieťaťa dosahovali dostatočný príjem, pri takýchto osobných pomeroch rodičov a ich finančných schopnostiach, určil súd povinnosť prispievať na výživu maloletého len zákonom určenou minimálnou sumou, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa.

21. Podľa 23 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku, ak sa konanie začalo bez návrhu, súd konanie zastaví, ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo začaté.

22. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 14P/40/2023-10 zo dňa 6.7.2023 ex offo začal konanie vo veci nariadenia výchovného opatrenia nad maloletým na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany. Nakoľko medzicasom, v priebehu konania dospel súd k záveru, že odpadli dôvody na pokračovanie v začatom konaní, súd toto konanie vo výroku IV. rozsudku zastavil.

23. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, keď vo výroku V. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 59 ods. 1 CMP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.